

۸۳۶۸۳۱۰

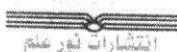

سیر تحولات برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی در ایران و جهان

تألیف:

محمد کردبچه

سر شناسه	کردبچه، محمد، ۱۳۲۷ -
عنوان و پدیدآور	سیر تحولات برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی در ایران و جهان / محمد کردبچه
مشخصات نشر	تهران، نور علم.
مشخصات ظاهری	۴۷۶ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۵۱۶-۲
موضوع	بودجه‌ریزی - ایران برنامه‌ریزی - ایران تحولات
رده بندی کنگره	HJ ۲۱۵۴/۴
رده‌بندی دیویی	۳۵۲/۴۸

عنوان کتاب:	سیر تحولات برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی در ایران و جهان
تالیف:	محمد کردبچه
ناشر:	نور علم
شمارگان:	۱۰۰۰ جلد
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۵۱۶-۲
نوبت چاپ:	اول ۱۴۰۱
چاپ و صحافی:	الغدیر
قیمت:	۲۵۰۰۰ تومان

نشر نور علم: تهران - انقلاب - خ ۱۲ فروردین - پلاک ۲۹۰ - تلفن: ۶۶۴۰۵۸۸۰ و ۶۶۹۵۷۰۲۱
 فروشگاه: خ ۱۲ فروردین - پلاک ۲۹۰ - کتاب چرتکه و نور علم - ۰۹۱۲۲۰۷۹۸۴۹ - ۶۶۱۷۴۹۱۰
 پخش: قلم سینا - انقلاب - ۱۲ فروردین - ساختمان ۲۸۶ واحد ۴ تلفن ۶۶۹۵۷۰۲۱ و ۶۶۹۵۷۱۲۰

این کتاب با حمایت مالی

موسسه بین‌المللی تحقیقات و مطالعات بانکداری اسلامی صدر منتشر شده است.

سخنی با خوانندگان محترم

کتاب "سیر تحولات برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی در ایران و جهان" توسط جناب آقای محمد کردبچه، دوست و همکار گرامی که از با تجربه ترین و مبرزترین کارشناسان و مدیران سازمان برنامه و بودجه کشور می‌باشند، تدوین شده است.

نمی‌توان به راحتی از کنار نام محمد کردبچه در عرصه بودجه نویسی گذشت، او از سال ۱۳۵۴ وارد سازمان برنامه و بودجه کشور شد و فعالیتش تا سال ۱۴۰۰ یعنی ۴۶ سال ادامه یافت. قریب نیم قرن فعالیت مستمر و مؤثر او در عرصه بودجه‌ریزی (یعنی در دوره‌ای کمتر از یک قرن بودجه نویسی در ایران) و اثرات قابل توجهی که در این عرصه بجای گذاشت این ضرورت را ایجاد می‌کرد دانش و تجربه خود را برای کارشناسان و علاقمندان به این موضوع ثبت و نشر دهد. او سال‌های زیادی از عمر خود را در سازمان برنامه و بودجه گذراند به عشق اینکه بودجه، نظم و ارتباط متناسب و نوینی با برنامه‌ریزی داشته باشد، بطوریکه بتواند اثربخشی بیشتری بر فرآیند رشد و توسعه کشور بگذارد و مردم زندگی مناسب‌تری را سپری کنند.

بودجه‌ریزی در ایران در طول حداقل نیم قرن گذشته بواسطه چالش‌ها و متغیرهای برون‌زا می‌توانست بیشتر از آنچه که در تصور است دچار نقصان و کاستی‌های هزینه‌زا شود ولی حفظ نسبی ثبات در روش‌ها، ساختار و نیز اصلاح همراه با استفاده از به روزترین متدهای علمی تا حدودی مانع از اثرات منفی متغیرهای برون‌زا بر این موضوع شد. نقش محمد کردبچه را در اصلاح بطنی قوانین و مقررات، استقرار نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در کشور، پیاده‌سازی مدل‌های بین‌المللی، سیستم حسابداری و ثبت، ارائه گزارشات منسجم داخلی و بین‌المللی، اصرار بر همسویی بودجه‌های سالانه با برنامه‌های توسعه را نمی‌توان منکر شد و یقیناً ریل‌گذاری انجام شده در این مسیر در صورت رفع برخی از مشکلات، سرعت اصلاحات در بودجه نویسی و ساختار آن را بیشتر خواهد کرد. محمد کردبچه نه اولین و نه آخرین فرد در این عرصه است و آینده پیش رو با استفاده از تجربه و دانش گذشتگان می‌تواند ده‌ها محمد کردبچه را خلق کند و این مجموعه گام کوچکی برای خلق و توسعه دانش نوین در عرصه بودجه نویسی است.

یکی از نکات مهم در روش‌شناسی علمی آقای کردیچه که در این کتاب به صورت بارزی مشهود است بررسی روند تاریخی گذشته نظام بودجه‌ریزی کشور، لزوم ارتباط میان برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی، بررسی تطبیقی بین کشورهای پیشرفته و در حال توسعه جهان در خصوص نوآوری‌های نظام بودجه‌ریزی از جمله بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد و چارچوب میان‌مدت مخارج دولتی و توجه به لزوم مستمر نوآوری‌های نظام بودجه‌ریزی مطابق با شرایط مختلف و روز کشور است.

او مجری و پیاده ساز بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد و آخرین تکنیک‌های بودجه‌ریزی در کشور بود، همچنین کارشناس و مدیری علمی، پرکار، دلسوز، علاقمند به آینده کشور، آرام و متواضع و البته شجاع در مواضع علمی و تخصصی بود، از همین رو از معدود کسانی است که حاصل علم و تجربه خود را با آخرین ویرایش در قالب کتاب حاضر برای اساتید، دانشجویان، کارشناسان و علاقمندان به مبحث بودجه ارائه کرده و متواضعانه همه اندیشمندان و متخصصان را به نقد مطالب کتاب دعوت نموده‌اند.

غلامرضا تاجگردون

www.ketab.ir

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

مقدمه الف

پیشگفتار ۱

فصل ۱: اصول و مبانی نظام بودجه‌ریزی ۳

۱-۱- بخش دولتی و نظام مالی دولت ۳

۱-۲- اهداف اصلی بودجه‌ریزی ۴

۱-۳- اصول بودجه‌بندی ۶

۱-۴- روش‌های بودجه‌بندی ۸

۱-۵- ساختارهای بودجه‌بندی ۱۰

۱-۶- بودجه‌بندی و برنامه‌ریزی ۱۲

۱-۷- برنامه‌ریزی مالی ۱۳

۱-۸- طبقه‌بندی بودجه در تحولات بودجه‌ریزی ۱۴

۱-۹- روش‌های تقویم داد و ستدهای مالی ۲۵

۱-۱۰- ارتقاء مدیریت و شفاف‌سازی حساب‌های مالی ۲۶

۱-۱۱- ویژگی‌های مدیریت دولتی ۲۷

۱-۱۲- مراحل نظام بودجه بودجه‌ریزی ۲۸

(۱)- تهیه و تدوین بودجه ۲۸

(۲)- تصویب بودجه ۳۸

(۳)- اجرای بودجه ۴۱

(۴)- نظارت، کنترل و ارزشیابی بودجه ۷۸

۱-۱۳- سیاست‌های مالی و رشد و توسعه ۱۰۹

۱-۱۴- سیاست‌های مالی تثبیت ۱۱۳

فصل ۲: برخی از نوآوری‌های نظام بودجه‌ریزی ۱۱۷

۲-۱- بهبود ساختار بودجه از طریق افزایش مالیات‌ها ۱۱۷

۲-۲- عواید نفتی و قواعد مالی ذی‌ربط ۱۲۳

۲-۳- بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد ۱۳۷

۲-۴- بودجه‌ریزی مبتنی بر نتیجه ۱۵۰

۲-۵- چارچوب میان‌مدت مخارج دولتی یا بودجه چندسالانه ۱۶۰

۱۷۷.....	۲-۶- پیشنهادی در خصوص نظام نظارت، مدیریت و ارزشیابی عملکرد
۱۸۵.....	۲-۷- مبانی قانونی نظام بودجه‌ریزی ایران
۱۹۷.....	۲-۸- فرآیند تصویب بودجه در نظام بودجه‌ریزی ایران
۲۰۶.....	۲-۹- تأمین منابع مالی طرح‌های سرمایه‌گذاری دولتی
۲۱۳.....	۲-۱۰- سیاست‌های کلی نظام در حوزه بودجه دولت

فصل ۳: بررسی تطبیقی نظام بودجه‌ریزی ۲۱۹

۲۱۹.....	۳-۱- ویژگی‌های ساختاری نظام بودجه‌ریزی
۲۲۰.....	(۱) نظام بودجه‌ریزی کشور آمریکا
۲۲۵.....	(۲) نظام بودجه‌ریزی کشور کانادا
۲۳۰.....	(۳) نظام بودجه‌ریزی کشور انگلیس
۲۳۴.....	(۴) نظام بودجه‌ریزی کشور سوئد
۲۳۷.....	(۵) نظام بودجه‌ریزی کشور استرالیا
۲۴۱.....	(۶) نظام بودجه‌ریزی کشور آرژانتین
۲۴۴.....	(۷) نظام بودجه‌ریزی کشور هند
۲۴۷.....	(۸) نظام بودجه‌ریزی کشور برزیل
۲۵۳.....	(۱۰) نظام بودجه‌ریزی کشور مکزیک
۲۵۶.....	۳-۲- تجربه کشورهای منتخب در اجرای نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد
۲۵۶.....	(۱) کانادا
۲۵۸.....	(۲) شیلی
۲۶۰.....	(۳) کلمبیا
۲۶۲.....	(۴) جمهوری ایرلند
۲۶۴.....	(۵) مصر
۲۶۵.....	(۶) مکزیک
۲۶۶.....	(۷) هلند
۲۶۷.....	(۸) اسپانیا
۲۶۸.....	(۹) تانزانیا
۲۷۰.....	(۱۰) اوگاندا
۲۷۱.....	(۱۱) انگلیس
۲۷۳.....	(۱۲) آمریکا
۲۷۴.....	۳-۳- تجربیات برخی از کشورها در اجرای نظام چارچوب بودجه میان‌مدت مخارج دولتی
۲۷۵.....	(۱) سوئد

۲۷۷.....	(۲) آلمان.....
۲۷۹.....	(۳) آمریکا.....
۲۸۱.....	(۴) گرجستان.....
۲۸۴.....	(۵) آلبانی.....
۲۸۶.....	(۶) ارمنستان.....

فصل ۴: بررسی تحولات نظام بودجه‌ریزی ایران..... ۲۸۹

۲۸۹.....	۴-۱- دوران قبل از انقلاب مشروطیت.....
۲۹۳.....	۴-۲- از انقلاب مشروطیت تا سال ۱۳۰۰ هجری شمسی.....
۲۹۸.....	۴-۳- دوره ۱۳۰۱-۱۳۲۰ هجری شمسی.....
۳۱۲.....	۴-۴- دوره ۱۳۲۰-۱۳۵۱ هجری شمسی.....
۳۳۳.....	۴-۵- دوره ۱۳۵۲-۱۳۵۷ هجری شمسی.....
۳۴۷.....	۴-۶- دوران بعد از انقلاب اسلامی.....
۳۴۷.....	۴-۶-۱- دوره ۱۳۵۸-۱۳۶۷.....
۳۵۸.....	۴-۶-۲- دوره ۱۳۶۸-۱۳۷۸.....
۳۷۴.....	۴-۶-۳- دوره ۱۳۷۹-۱۳۸۳.....
۳۸۴.....	۴-۶-۴- دوره ۱۳۹۱-۱۳۸۴.....
۳۹۵.....	۴-۶-۵- دوره ۱۴۰۰-۱۳۹۲.....
۳۹۵.....	۴-۶-۵-۱- دوره (۱۳۹۵-۱۳۹۲).....
۴۰۴.....	۴-۶-۵-۲- دوره (۱۴۰۰-۱۳۹۶).....

فصل ۵: نوآوری‌های برنامه ششم توسعه در زمینه نظام‌های برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی..... ۴۲۹

۴۲۹.....	۵-۱- استقرار نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.....
۴۴۳.....	۵-۲- طرح اصلاح ساختار بودجه عمومی و کاهش ناترازی ساختاری بودجه.....
۴۴۷.....	۵-۳- طرح برخی احکام مربوط به اصلاح ساختار بودجه کل کشور.....
۴۴۹.....	۵-۴- اجرای نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در یک چارچوب میان‌مدت مخارج دولتی.....
۴۶۵.....	منابع.....